

Eerst en vooral willen we benadrukken dat 'pestbeleid' zeker geen goed gekozen woord is. Anti-pestbeleid dekt al beter de lading, maar liever nog willen we werken aan een warme school en het hebben van een goed gevoel (op school). Daarom spreken we graag over het :

Het-voel-je-goed-op-school-beleid

Waarom?

Alle kinderen zouden zich in hun basisschoolperiode veilig moeten kunnen voelen, omdat het welbevinden mee aan de basis ligt van een optimale ontwikkeling.

Als school stellen we daarom graag volgende aandachtspunten voorop

1. Pesten proberen te voorkomen o.a. door regels en afspraken zichtbaar en bespreekbaar te maken;
2. Pesten bespreekbaar te maken bij leerlingen en hun ouders;
3. Uitsluiten trachten te voorkomen;
4. Op te komen voor kinderen die desondanks de vorige maatregelen toch gepest of uitgesloten worden.

Wat is pesten?

Het woord pesten wordt vaak (te?) snel in de mond genomen. Daarom maken we graag een onderscheid tussen ruzie maken, plagen of pesten.

- Ruzie = niet noodzakelijk een gelijke machtsverhouding zodat de kinderen en jongeren het meestal zelf kunnen oplossen.
- Plagen = van korte duur, speelt zich af tussen gelijken. Het is onschuldiger en corrigeert zich vaak spontaan.

Tussen plagen en pesten ligt een wereld van verschil. Plagen gebeurt vaak éénmalig en steeds op vriendschappelijke basis. Je plaagt bijvoorbeeld je vriend(in) omdat je die graag hebt ('meisjes plagen is liefde vragen', ...).

Bij plagen of ruzie gaat de situatie vaak heen en weer tussen kinderen. Bij pesten zien we een éénrichtingsverkeer.

Binnen een veilige omgeving is er ruimte voor een plagerij of ruzie, maar nooit voor pesten. Plagen stopt waar pesten begint ...

- Pesten = Herhaaldelijk en langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door 1 of meerdere personen met het doel het slachtoffer te kwetsen, te benadelen of schade te berokkenen. Er is een duidelijk machtsverschil tussen pester en slachtoffer want slachtoffers tonen in dit geval vaak weinig tot geen verweer.

Pesten is een vorm van antisociaal gedrag maar kan soms wel een sociale functie hebben aangezien het voor de groep waarin het gebeurt betekenisvol kan zijn. De pestkop kan op zoek zijn naar populariteit of status en gaat hiervoor dan een machtsspel aan met wie zwakker staat (of waarvan zij willen dat die zwakker staat).

We kunnen pestgedrag opsplitsen in

- directe vormen van pesten (dreigen, slaan, spotten, uitschelden, vastbinden, opsluiten, ...)
- indirecte vormen van pesten (roddelen, niet mogen meedoen, negeren, ...).
- Cyberpesten waarbij kwetsende of bedreigende teksten geplaatst worden op internet/chatprogramma's zoals WhatsApp, Facebook, Snapchat,....
- Cyberstalking waarbij het slachtoffer doelbewust blijft lastig gevallen worden via het internet bv. beledigende foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op het internet worden gebruikt om deze op sociaalnetwerksites te plaatsen.

Geen enkel kind wil bewust gekwetst worden. Het slachtoffer lokt dus geen pestgedrag uit!

De neutrale groep/omstaanders doen vaak niets uit angst om zelf een doelwit te worden. Toch kunnen zij mee verantwoordelijkheid dragen want als de groepssteun voor pestkoppen wegvalt, staken ze sneller hun "pestspel".

Veel pesters schrikken ook als ze horen welke gevolgen hun gedrag heeft teweeggebracht.

Hoe gaan wij aan de slag?

1. Wel in je vel op school

Wij besteden op school aandacht aan het zich goed voelen binnen de school/klas/groep, en willen daarbij ook het welbevinden thuis niet uit het oog verliezen. Samen met kinderen trachten wij een veilige omgeving te creëren waarin elkeen zich goed voelt. Dit kadert in **fase 0: een brede basiszorg**.

Enkele concrete voorbeelden:

- Werken aan sociale vaardigheden;
- Onderzoek naar welbevinden;
- Preventief werken aan een warme school **door iedereen welkom te heten en zich welkom te laten voelen**.
- Het gebruik van speelkoffers en hierdoor het leren samen spelen;
- Duidelijke afspraken op de speelplaats;
- Gericht toezicht houden op de speelplaats;
- Klasdoorbrekend werken in de kleuterschool;

- Kringgesprekken;
- In de lessen praten over 'omgaan met elkaar' en door de gesprekken het bewustworden van eigen gedrag stimuleren;
- Een open sfeer creëren in de klas zodat lln, ouders, lkr komen melden als er iets aan de hand is;
- Klasafspraken maken;
- Op complimentendag extra aandacht vestigen op complimenten en positieve bevestiging;
- Project rond veilig internet voor 4-5-6;
- Projectweek en extra aandacht tijdens de Vlaamse week tegen pesten;
- Professionalisering van leerkrachten;
- Informeren van ouders en hen betrekken bij interessante voordrachten;
- Vertrouwenspersoon binnen het leerkrachtenteam;
- Checklist tegen pesten bij de hand houden;
- Extra stimulansen worden gegeven om zich ook na schooltijd op sociaal vlak te engageren (bv. ontmoetingsdag Chiro, **tekenschool**, **fanfare op schoolfeest**, ...).

2. Pestactieplan

Als ondanks de preventieve maatregelen toch een pestsituatie ontstaat, willen we ons baseren op onderstaand stappenplan. Voor dit stappenplan hebben wij ons onder meer gebaseerd op de No-Blame methode, het CLB, het ondersteuningsnetwerk, Gie Deboutte.

Dit kadert in **fase 1: Verhoogde zorg**

Stap 1: Melding

- Zoco en directie worden ingelicht over de situatie
- Lkr bespreekt met zoco
- Lkr en zoco bespreken wat een mogelijk plan is

Het pesten kan gemeld worden via leerlingen en ouders. En dit via verschillende kanalen: gesprekken op school, telefonisch, e-mail,... In de toekomst willen we ook graag inzetten op een anoniem meldpunt waarvan de leerlingen en ouders weten dat het op vaste tijdstippen wordt gelezen.

Stap 2: Ingaan op meldingen: filteren

- Lkr voert dat plan uit

Situatie aftasten en juist trachten in te schatten. Gaat het om ruzie, plagen of pesten? Door observatie en in gesprek te gaan met verschillende partijen kunnen we ons een beter beeld vormen.

Stap 3: Gesprek

-
- Zoco vangt de klas op als Ikr met Iln gaat samenzitten
 - Zoco plant een gesprek met de betrokken Iln
 - Zoco maakt afspraken met de Iln
 - Afspraken maken met de pester, gepeste, meelopers over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

3.1 gesprek met slachtoffer

Informatie vragen:

- grote lijnen over wat er juist gebeurd is
- betrokkenen (pester, meeloper, vrienden)
- effect op gepeste

Uitleg geven over de aanpak:

- pesters worden niet gestraft, pesten moet wel stoppen
- afspreken met gepeste wat wel/niet mag verteld worden

3.2 gesprek met betrokken pester(s), meeloper(s), toeschouwer(s)

Slachtoffer neemt niet deel aan het gesprek.

Hierbij trachten de oorzaak te vinden van het gedrag van de pester en vooral daarop proberen in te spelen, en zoeken naar hoe we dit kunnen ombuigen.

3.3 probleem voorleggen

Geen schuldbespreking, geen feiten, wel bespreking van beleving/gevoelens slachtoffer.

3.4 verantwoordelijkheid delen

Oproepen tot medeverantwoordelijkheid

3.5 voorstel tot handelen

Elk groepslid stelt een handeling (concreet, realistisch) voor.

Voorstellen dienen geformuleerd te worden vanuit een ik-boodschap.

3.6 voorstel realiseren door de betrokkenen

3.7 evaluatie

- * Individuele, korte gesprekken na + 1 week
- * Indien positieve evaluatie: verdere opvolging van positieve evolutie d.m.v. evaluatiegesprekken op regelmatige basis.
- * Indien negatieve evaluatie: herhaling van stap 3.1 t.e.m. stap 3.7. Indien evaluatie opnieuw negatief is: overgaan naar stap 4

Stap 4: Gesprek met ouders

- Indien nodig worden ouders op de hoogte gebracht
- Indien nodig worden andere Iln of andere Ikr of directie op de hoogte gebracht

4.1 Gesprek zonder kind en/of in het bijzijn van het kind

Stap 5: Opvolgingsgesprek met ouders, directie en klasleerkracht

Indien evaluatie positief: einde opvolging

Indien evaluatie negatief: overgaan naar stap 6

Stap 6: Opvolgingsgesprek met externe hulpverlening

Opvolgingsgesprek met kind, ouders, klasleerkracht, directie, CLB, externe zorgverlener...

De aanpak is steeds afhankelijk van de situatie. Indien nodig wordt er overgegaan naar **fase 2: Uitbreiding van zorg**

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om (i.s.m. de school) een einde aan het probleem te maken. ---de school heeft alle activiteiten voor deze leerling vastgelegd in het leerlingdossier en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
- Zoco vraagt info aan en bespreekt met CLB
- Lkr , zoco en CLB gaan samenzitten om te bespreken en oplossing te zoeken of plan te maken
- Een gesprek met ouders wordt gepland
- Directie eventueel bij gesprek
- Sociale vaardigheden aanraden extern indien dit een zinvolle stap lijkt.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld.
- Indien niet meer haalbaar dan overschakelen naar een school op maat: In extreme gevallen kan een leerling tijdelijk in een andere groep binnen de school geplaatst worden. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden. In het uiterste geval kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Met de juiste tussenkomsten de slachtoffers maar ook pesters effectief helpen, dat is het hoofddoel van ons beleid.